

Pieksämäen kaupungin toimenpidepyyntö Sateenkaaren koulun kuntayhtymän jäsenkunnille

SL 06.10.2022 § 159

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202

Selostus Pieksämäen kaupungin aloitteesta Vaalijalan kuntayhtymän jäsenkunnilta ja Sateenkaaren koulun palveluita käyttäviltä kunnilta on tiedusteltu heidän näkemystään uuden kuntayhtymän, Sateenkaaren koulun kuntayhtymän perustamiseen sekä näihin toimenpiteisiin liittyviin asiakirjoihin ja päätöksentekojärjestykseen.

Keväällä 2022 kuntiin toimitettiin hyväksyttäväksi kuntayhtymän jakautuminen ja uuden Sateenkaaren koulun kuntayhtymän perustaminen. Kuntayhtymän jakautuminen ei ole kuitenkaan saanut riittävää Vaalijalan jäsenkuntien määränemmistöä taakseen. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän perussopimusluonnokseen on tehty tästä johtuen tarvittavat muutokset.

Asiasta järjestettiin 12.9.2022 keskustelutilaisuus. Siihen kutsuttiin perustettavaan kuntayhtymään myönteisesti suhtautuneiden 13 kunnan edustajat. Edellä mainitut asiat käytiin läpi tilaisuudessa. Silloin keskusteltiin myös jäsenkuntien ja uuden kuntayhtymän hallituksen työjaosta, mutta juridinen tarkastelu osoitti, että sitä ei ole syytä muuttaa, koska se toisi pieneen kuntayhtymään raskaamman hallinnon. Jäsenkuntien yksimielisyyden puuttumisen varalta perussopimuksen lisättiin erimielisyyksien käsittelytapa.

Pieksämäen kaupunki pyytää jäsenkuntaa käsittelemään ja päättämään asiakokonaisuudesta päivitettyjen liitteenä olevien asiakirjojen mukaisesti.

Kunnilta vaadittavat päätökset ja suunnittelun järjestelyn pääasialliset vaiheet

- Kuntalain mukaisesti uuden kuntayhtymän jäsenkuntien tulee valtuustoissaan hyväksyä uuden kuntayhtymän perustamissopimus (liite 1) ja kunnanjohtajan valtuudesta allekirjoittaa lopullinen perussopimus (sopimukseen päivitetään kuntien hyväksynnän jälkeen jäsenkunnat) sekä
- Ehdottaa hallitukseen ja tarkastuslautakuntaan valittavat jäsenet
- Ehdottaa valittava tilintarkastusyhteisö (pohjaehdotuksen tekee Pieksämäen kaupunki)

Uuden kuntayhtymän osalta perussopimus hyväksytään yksimielisesti siihen jäseniksi tulevien kuntien toimesta. Myöhemmin kunnat hyväksytään kuntayhtymän jäseniksi perussopimuksen 4 §:n 1 mom. menettelyn mukaisesti.

Järjestelyn vaiheet

1) Edellä kerrotun mukaisesti jäsenkuntien hallitukset päättävät esittää valtuustolle (9-11/2022):

- a. Uuden kuntayhtymän perussopimuksen hyväksymistä, ja;
- b. Uuden kuntayhtymän hallituksen sekä tarkastuslautakunnan jäsenet sekä heidän henkilökohtaisen varaedustajansa sekä tilintarkastajan valinnan.
- i. Kunnat neuvottelevat ennen päätöksentekoa hallituksen ja tarkastuslautakunnan jäsenten kokoonpanosta. Yhden toimielimen kuntayhtymässä toimielimeen ei sovelleta poliittisen suhteellisuuden

vaatimusta.

- 2) Liittyvien kuntien valtuustot päättävät edellä mainituista asiakokonaisuuksista kuntien hallitusten esitysten pohjalta (9-11/2022).
- 3) Kunnat ilmoittavat Pieksämäen kaupungille päätösten sisällön (11/2022).
- 4) Kunnat ilmoittavat päätösten lainvoimaisuustiedot (12/2022).
- 5) Uusi kuntayhtymä perustettu ja y-tunnus saatu (12/2022).
- 6) Vaalijalan kuntayhtymä ja uuden kuntayhtymän hallitukset viimeistelevät toiminnan siirtymisestä ja Vaalijalan kuntayhtymän käy tarkemmat yhteistoimintamenettelyt siirtyvän henkilöstön osalta (11-12/2022).
- 7) Uusi kuntayhtymä informoi siirtyneelle henkilöstölle työsuhteen ehdot (12/2022).
- 8) Uuden kuntayhtymän hallitus hyväksyy hallintosäännön (11-12/2022).

Liitteet:

A Uuden kuntayhtymän perustamissopimusluonnos

B Uuden kuntayhtymän hallintosääntöluonnos (tiedoksi, hallintosäännön hyväksymisestä päättää uuden kuntayhtymän hallitus)

Lisäksi seuraavat tiedot:

C Siirtyvät varat ja peruspääoma/tase 31.12.2022

D Sateenkaaren koulun budjetti 2023

Lapsivaikutusten arviointi	Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.
Yritysvaikutusten arviointi	Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää esittää Savonlinnan kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston päätettäväksi: a. Uuden kuntayhtymän perussopimuksen hyväksymistä, ja; b. Uuden kuntayhtymän hallituksen sekä tarkastuslautakunnan jäsenet sekä heidän henkilökohtaisen varaedustajansa sekä tilintarkastajan valinnan.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Toimenpiteet	Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto
KH 07.11.2022 § 351	
Valmistelija	Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202, vs. hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394 talousjohtaja Tuula Ahvonen tuula.ahvonen@savonlinna.fi, p. 050 575 8803
Selostus	Sivistyslautakunnan 6.10.2022 § 159 selostus- ja päätösosan mukaisesti ja sen lisäksi seuraavasti.

Kuntayhtymän perustaminen

Sateenkaaren koulu kuntayhtymä on perustettu ja rekisteröity lokakuussa 2022.

Uusi jäsenkunta voi liittyä kuntayhtymään valtuuston hyväksyessä perussopimuksen.

Liikkeenluovutus

Nykyisestä Vaalijalan kuntayhtymästä siirretään koulua koskeva toimintakokonaisuus uuteen kuntayhtymään kokonaisuuteen kuuluvine varoineen ja henkilöstöineen. Osana liikkeen luovutusta siirtyvän henkilöstön määrä on noin 30.

Taloudelliset vaikutukset

Järjestelystä ja toiminnan siirrosta uuteen kuntayhtymään ei seuraa välittömiä taloudellisia vaikutuksia Vaalijalan kuntayhtymän jäsenkunnille, koska hyvinvointialueuudistuksessa Vaalijalan kuntayhtymän toiminta siirtyy varoineen ja velkoineen hyvinvointialueelle.

Yhden toimielimen malli

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymän toiminta perustuu yhden toimielimen mallille, jossa jäsenkunnat päättävät perussopimuksessa jäsenkunnille määrätyistä asioista.

Kuntayhtymässä on yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Yhtymähallitukseen kuuluisi 5 jäsentä.

Pieksämäen kaupungin pohjaehdotus tilintarkastajaksi

Pieksämäen kaupunki on 17.10.2022 § 62 tehnyt päätöksen siitä, että kuntayhtymän tilintarkastusyhteisöksi valittaisiin BDO Audiator Oy ja tilintarkastajaksi JHT, KHT Jarmo Raati valtuustokauden loppuun tai siihen saakka, kun tilintarkastusyhteisö on kilpailutettu ja kilpailutukseen perustuen valittu.

Liitteet: samat kuin sivistyslautakunnan päätöksessä 6.10.2022 § 159 sekä lisäksi Liite E: Pieksämäen kaupungin saatekirje 20.9.2022

Lapsivaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Laine Janne

Päätösehdotus Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle
a. että se hyväksyy uuden kuntayhtymän perussopimuksen, ja valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan lopullisen perussopimuksen; ja
b. että se, esittää valittavaksi uuteen kuntayhtymän hallitukseen sekä tarkastuslautakuntaan jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varaedustajansa sekä hyväksyy tilintarkastusyhteisöksi Pieksämäen kaupungin pohjaehdotuksen valita tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n ja tilintarkastajaksi JHT, KHT Jarmo Raatin.

Käsittely Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan siten, että kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi ja valtuuttaa hallintojohtaja-

kaupunginlakimiehen neuvottelemaan asiasta siten, että perussopimuksen § 11 Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuut veloista ja velvoitteista kohta määritellään toteutumaan joko peruspääoman tai käytön suhteessa.

Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen.
Toimenpiteet	Vs. hallintojohtaja-kaupunginlakimies
KH 07.12.2022 § 391 307/00.01.00.04/2022	
Valmistelija	Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202, vs. hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394 talousjohtaja Tuula Ahvonen tuula.ahvonen@savonlinna.fi, p. 050 575 8803
Selostus	<p>Sivistyslautakunnan 06.10.2022 § 159 ja kaupunginhallituksen 07.11.2022 § 351 päätösten selostus- ja päätösosan mukaisesti ja sen lisäksi seuraavaa.</p> <p>Sateenkaaren koulun kuntayhtymälle, Pieksämäen kaupungille, Konneveden, Enonkosken ja Hankasalmen kunnille lähetettiin 15.11.2022 kirje, jossa vastaanottavilta tahoilta pyydettiin kantaa siitä, voidaanko Sateenkaaren koulun kuntayhtymän perussopimuksen 11 § muuttaa voimassa olevan väestömääräisen perusteen sijasta ensisijaisesti peruspääoman tai toissijaisesti käytön suhteessa määräytyväksi osuudeksi kuntayhtymän varoista sekä vastuista ja veloista. Kannanotto pyydettiin toimittamaan viimeistään 25.11.2022. Annettujen vastausten perusteella oli tarkoitus arvioida edellytyksiä myös jatkoneuvotteluille.</p> <p>Kannanottonsa esittivät Pieksämäen kaupunki ja Enonkosken kunta.</p> <p>Pieksämäen kaupungin mukaan perussopimuksen muuttaminen tässä vaiheessa on haasteellista. Muuttaminen on jäsenkuntien asia, ja se vaatisi uuden käsittelyn valtuustossa. Ottaen huomioon perussopimuksen 11 §:n muotoiluun vaikuttaneet taustat, Pieksämäen kaupunki ei pidä suotavana tai tarpeellisena perussopimuksen 11 §:n muuttamista esitetyllä tavalla.</p> <p>Enonkosken kunta vastaa Savonlinnan kaupungin kirjeeseen, että Enonkosken kunta ei hyväksy sitä, että Sateenkaaren koulun kuntayhtymän perussopimuksen 11 § muutettaisiin voimassa olevan väestömääräisen perusteen sijasta ensisijaisesti peruspääoman tai toissijaisesti käytön suhteessa määräytyväksi osuudeksi kuntayhtymän varoista sekä vastuista ja veloista.</p> <p>Annettujen kannanottojen perusteella on ilmeistä, että neuvottelujen jatkamiseksi perussopimuksen muuttamiseksi ei juuri tällä hetkellä ole edellytyksiä.</p> <p>Kaupunginvaltuusto päätti 11.4.2022 § 28 asiassa alustavasti liittymisestä uuden kuntayhtymän jäseneksi.</p>

Vertailu: § 11 Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuut veloista ja velvoitteista – jako peruspääoman suhteessa vs. jako väestömäärän perusteella

Sijoitettava peruspääoma on perussopimuksessa alustavalla tasolla määritelty 1.000 euroksi kuntaa kohti. Mikäli Sateenkaaren koulun kuntayhtymälle kohdistuisi määrältään esimerkiksi 1.000.000 euron vastuu, se jakautuisi siten, että kullekin kuntayhtymään osallistuvalla viidellä kunnalla (Enonkoski, Hankasalmi, Konnevesi, Pieksämäki, Savonlinna) tulisi 1/5 vastuusta. Savonlinnan osuus olisi 200.000 euroa.

Väestömäärän perusteella vastuiden ja velkojen jakautuminen tapahtuisi epätasaisesti. Jako on perussopimuksessa ajateltu tehtävän vuoden 2022 väkiluvun mukaisesti. Sateenkaaren kouluun alustavasti osallistumassa olevien kuntien väkiluvut jakautuvat siten, että yhteensä näissä kunnissa oli vuoden 2021 lopussa 58.431 asukasta (Tilastokeskus, vuosi 2021). Tästä kokonaisväkiluvusta 2% asui Enonkoskella, 8% Hankasalmella, 4% Konnevedellä, 30% Pieksämäellä ja 56% Savonlinnassa. Savonlinna olisi osallistuvista kunnista väkimäärältään selkeästi suurin. Sateenkaaren koulun kuntayhtymälle kohdistuva esimerkiksi 1.000.000 euron vastuu jakautuisi siten, että Savonlinnan osuudeksi tulisi 557.016 euroa.

Yli- ja alijäämän kattamisesta

Perussopimusluonnoksen 14 §:n mukaisesti tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa. Savonlinnalle tulisi siten ylijäämästä 20 %.

Perussopimusluonnoksen 15 §:n mukaisesti tilikauden alijäämän kattamisesta vastattaisiin pykälän 11 §:n eli väestömäärän suhteessa. Savonlinnalle tulisi siten alijäämästä 56 %.

Päätöksenteko

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymähallitus, jossa on viisi (5) jäsentä. Kullakin jäsenellä on yksi ääni (1). Hallituksen toimikausi on neljä (4) vuotta. Erisisältöisissä päätöksissä, päätökseksi tulee se kanta, jolla on kaikkien jäsenkuntien kunnanvaltuutettujen yhteen lasketun äänimäärän mukaan suurin kannatus.

Yhtymähallituksen kokoonpanosta ei ole perussopimusluonnoksessa tarkemmin mainittu, miten edustuksen on suunniteltu jakautuvan jäsenkuntien välillä. On mahdollista, että Savonlinnalle ei olisi edustajaa yhtymähallituksessa.

Perussopimuksen muuttaminen

Kuntayhtymän perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään 2/3 jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluvu on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta. Savonlinnalla väestömäärän mukaisesti suurimpana kuntana tulisi lisäksi olla vielä kolmen muun kunnan tuki tehtäviin muutoksiin, jotta tarvittava 2/3 osuusvaade tulisi jäsenkuntien osalta täytettyä.

Liitteet: samat kuin kaupunginhallituksen päätöksessä 7.11.2022 § 351 sekä lisäksi

Liite G: Kirje Sateenkaaren koulun kuntayhtymälle ja sen jäsenkunnille 15.11.2022

Liite H: Pieksämäen kaupungin kannanotto 18.11.2022

Liite I: Enonkosken kunnan kannanotto 16.11.2022

Lapsivaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittävää vaikutusta.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Savonlinnan kaupunki ei liity Sateenkaaren koulun kuntayhtymän jäseneksi mikäli perussopimus säilyy sellaisena, että vastuut perustuvat jäsenkuntien väestömäärään, ylijäämän palauttaminen ja alijäämän kattaminen pohjautuvat keskenään erilaisiin periaatteisiin ja päätösvalta tapahtuu yhtymähallituksen toimesta, jossa ei mahdollisesti ole yhtään Savonlinnan kaupungin edustajaa.
Käsittely	Kaupunginjohtaja muutti päätösesitystään siten, että asia palautetaan sivistyslautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi siten, että lautakunta selvittää vaihtoehtoiset palvelumallit.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun esityksen ja palautti asian uudelleen sivistyslautakunnalle valmisteltavaksi.
Toimenpiteet	Sivistyslautakunta